

Kommuner, frivillighet og samskaping

UTKAST TIL EN SAMSKAPINGSMODELL

Gard Ringen Høibjerg,
i2e, 25. november

Ting jeg håper er avklart så langt i dag:

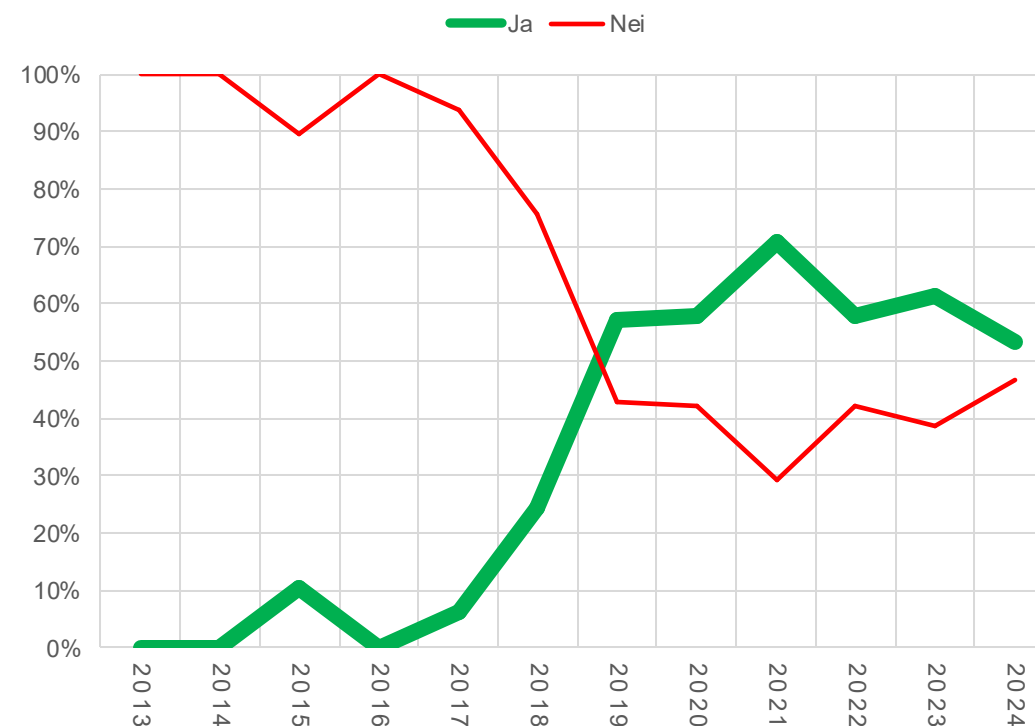
- **Samskaping** mellom offentlig og frivillig sektor bør skje på frivillighetens premisser
- Det finnes **mange tilbydere** av velferdstjenester (offentlig, privat, ideell, frivillig m.m.)
- **Velferdstjenester** er alle tjenester som bidrar til å styrke en persons velferd, der velferd forstås som livskvalitet, levekår og levestandard.
- **Samskaping** er den skapende og utviklende aktiviteten, **samproduksjon** handler om å invitere inn ikke-tradisjonelle aktører i faktisk tjenesteyting

Samskappingsarbeid

- De fleste kommuner interessert i å jobbe aktivt med samskaping
- Defineres sjeldent konkret hvordan og hvem man skal samskape med
 - «**Samarbeid og samskaping er eit av hovudgrepa i samfunnsdelen** til kommuneplanen. Dersom vi skal nå måla vi har sett oss for samfunnsutviklinga, er det avgjerande at vi legg til rette for samarbeid og **felles oppgåveløysing.**» Øygarden samfunnsdel
- Viser seg at samskaping ikke er magisk/kan vedtas, men krever innsats

SAMSKAPING OMTALT I SAMFUNNSDEL
(2013-2024, 337 KOMMUNER)

14 planer vedtatt før 2013, andre under utarbeidelse

Hva kan samskapes?

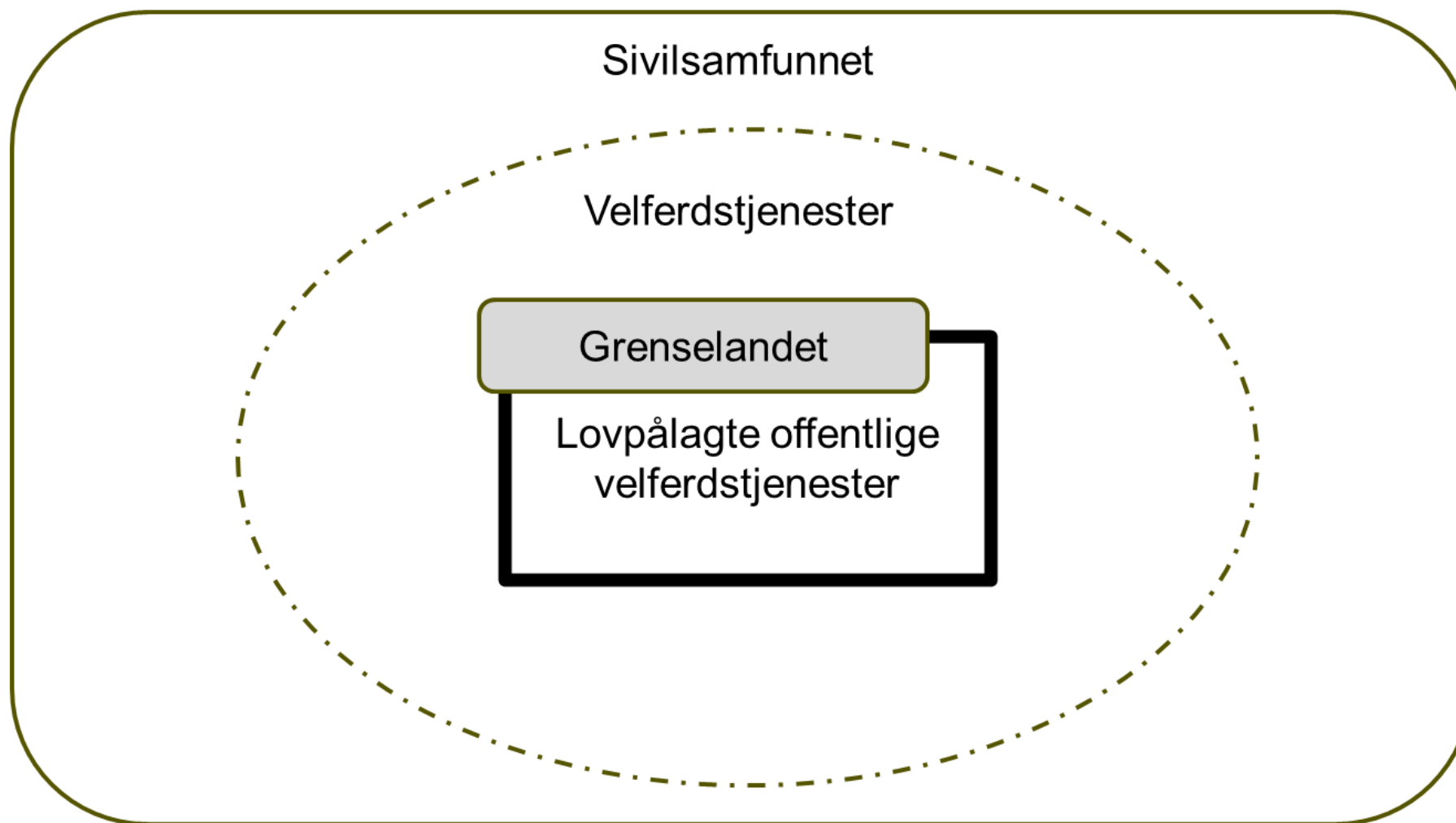
- **Samskaping av verdi (brukersentrisk)**
 - Forståelse av at tjenester gir en verdi (nytte) som oppleves og vurderes subjektivt av tjenestemottakeren (verdi er ikke noe som overføres fra kommune til bruker)
- **Samskaping av tjenester (/innovasjon)**
 - Tjenesteytere, -mottakere og tredjeparter går sammen for å utvikle og skape bedre tjenester
- **Samproduksjon av tjenester**
 - Ikke-tradisjonelle tjenesteleverandører tar del i tjenesteytingen i samarbeid med tradisjonell tjenesteleverandør (frivillige i språkopplæring eller eldreomsorg)

Engen, M., & Jenhaug, L. (2025). Samskaping av velferd – ulike tilnærminger til brukerinvolvering. I *Alle skal med?: Samskaping som svar på velferdsstatens utfordringer* (s. 21–39). Cappelen Damm Forskning/NOASP.
<https://doi.org/10.23865/cdf.266.ch2>

Lovpålagte velferdstjenesters grenseland

Utkast til en samskapingsmodell

Hensikt med en modell

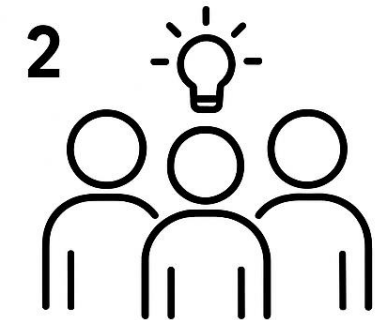
- **Tydelighet** rundt hva som er samskaping, og ikke
 - Det å invitere frivillige inn til å servere mat klokken 11 hver tirsdag er ikke samskaping, men samproduksjon
- Skape **gode forutsetninger** for å lykkes med samskaping
- Tydeliggjøre **samspeilet mellom ulike nivåer**
- Sikre at resultatet av **samskaping vurderes fra tjenestemottakers perspektiv**

CO-CREATION

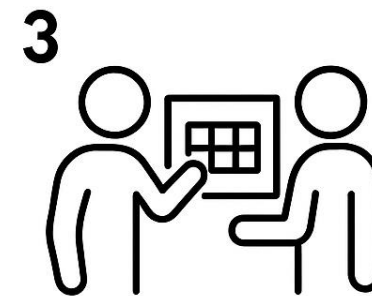
BETWEEN THE PUBLIC AND VOLUNTEER SECTOR

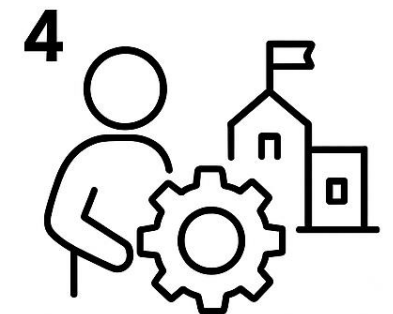
IDENTIFY
NEEDS

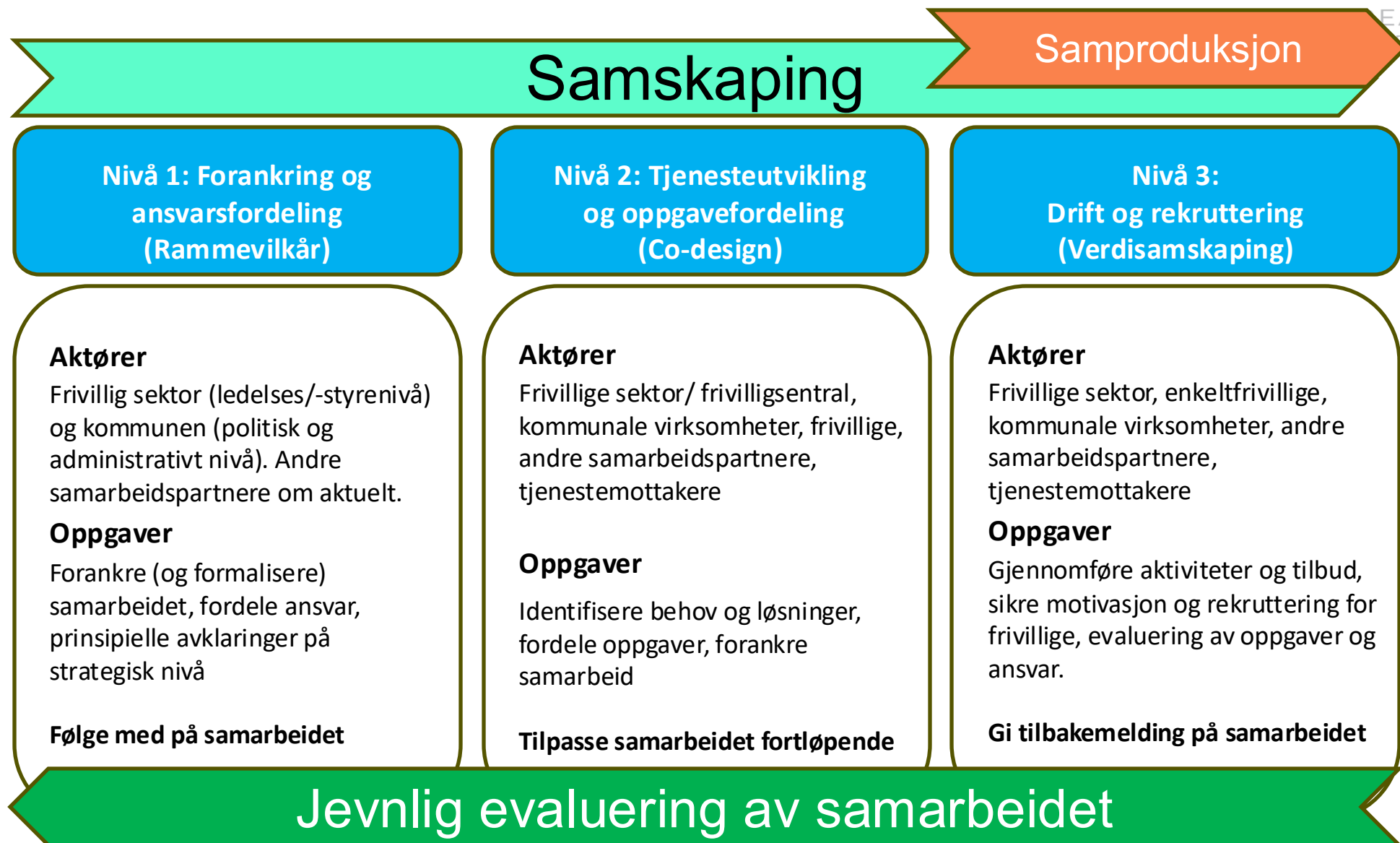
ORGANIZE
COLLABORATION

PLAN
TOGETHER

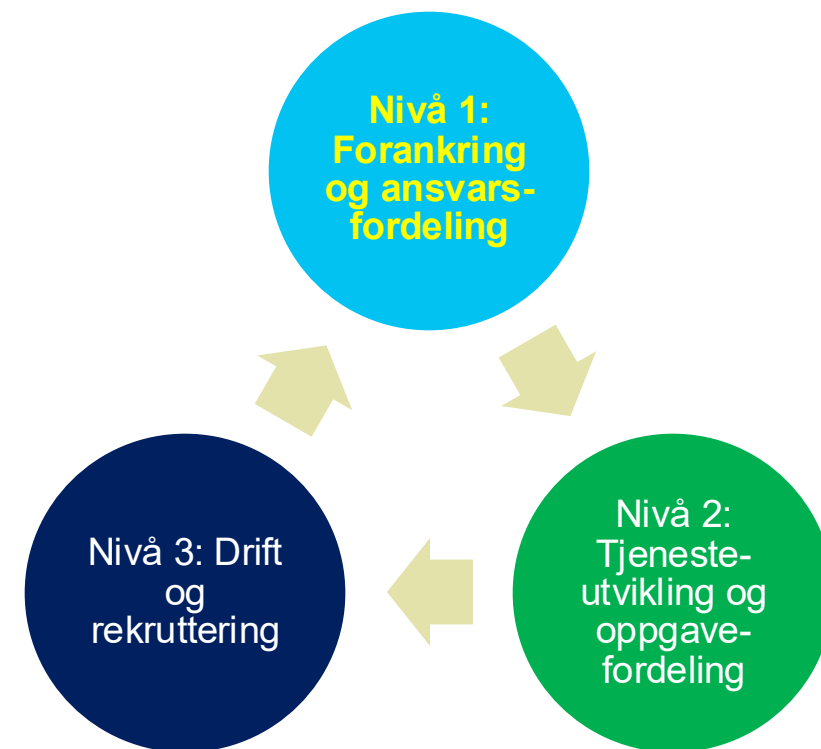

IMPLEMENT
PLAN

Nivå 1: Forankring og ansvarsfordeling

- **Aktører:** Politisk og administrativ ledelse i kommunen, og ledelse/styrer i frivillige organisasjoner og frivilligsentraler
- **Hensikt:** Legge rammer for samskaping. Prinsipielle og strategiske avklaringer knyttet til samarbeidet
- **Forventningsavklaringer:** Samproduksjon eller samskaping?
- **Hvordan:** Utarbeidelse og forankring av en frivillighetspolitikk (enten eget dokument, eller som del av annen plan). Skriftliggjøring av avklaringer som er gjort.
- **Kontinuerlig:** Sørge for å få tilbakemeldinger fra underliggende nivåer om hvordan samarbeidet går, legge til rette for bedre samskaping ved behov

Samskaping

Samskaping

Samproduksjon

IDEAS2EVIDENCE
Bygger kunnskap

Nivå 1: Eksempel

Kommunal Rapport

Meninger E-avis Nyhetsbrev Ledige stillinger

Logg inn

DEBATT

Skal kommunen organisere frivilligheten?

Det bekymrer oss at kommuner tar rollen som frivillighetsorganisasjon til tross for at vi allerede har organisasjoner med erfaring og kompetanse.

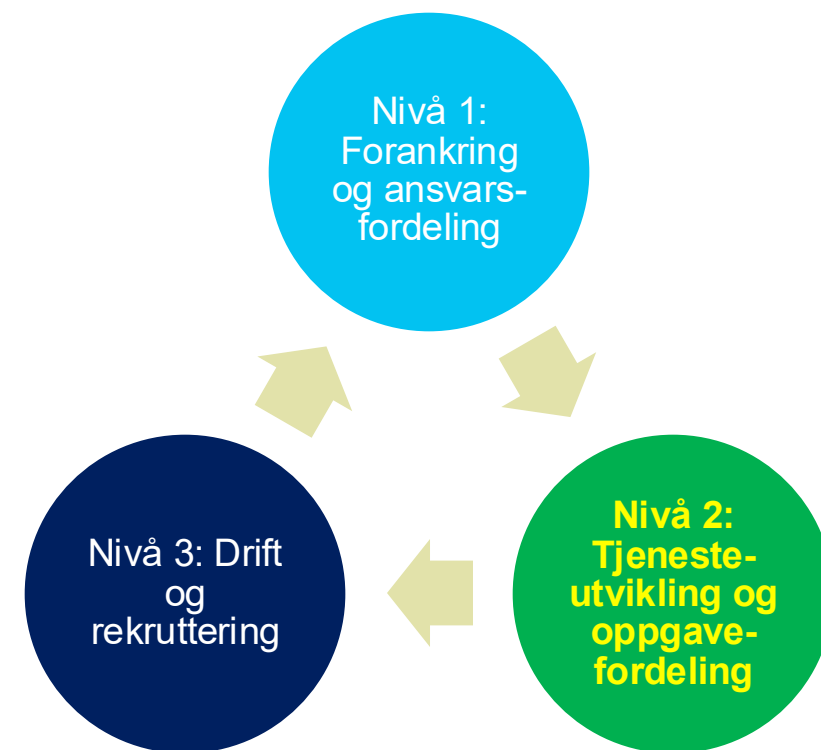
DEBATT

Kommunal organisering av frivillige – problem eller løsning?

Når kommunen legger til rette for samarbeid med tydelige rammer og respekt for frivillighetens egenart, styrkes fellesskapet og lokalmiljøet blir rikere.

Nivå 2: Tjenesteutvikling og oppgavefordeling

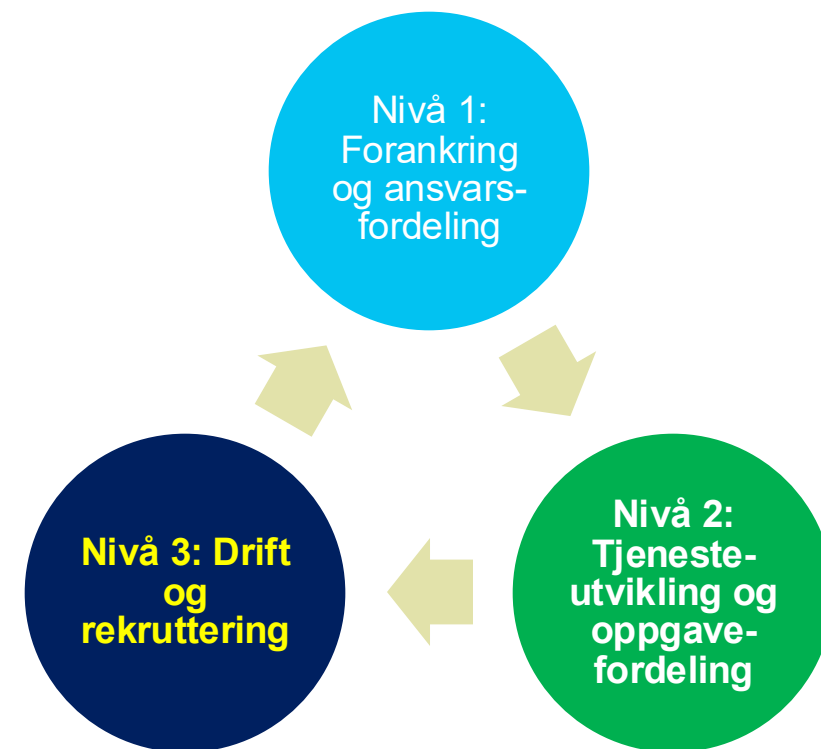
- **Aktører:** Frivillig sektor/ frivilligsentral, kommunale virksomheter, frivillige, andre samarbeidspartnere, tjenestemottakere
- **Hensikt:** Tjenesteutvikling gjennom samskaping (co-design).
- **Forventningsavklaringer:** Oppgavedeling og ansvarsdeling
- **Hvordan:** Co-design. Representanter fra frivillig og kommunal sektor setter seg sammen og identifiserer oppgaver, løsninger og ansvar
- **Kontinuerlig:** Tilpasning basert på drift på nivå 3, melde større endringer til nivå 1 ved behov

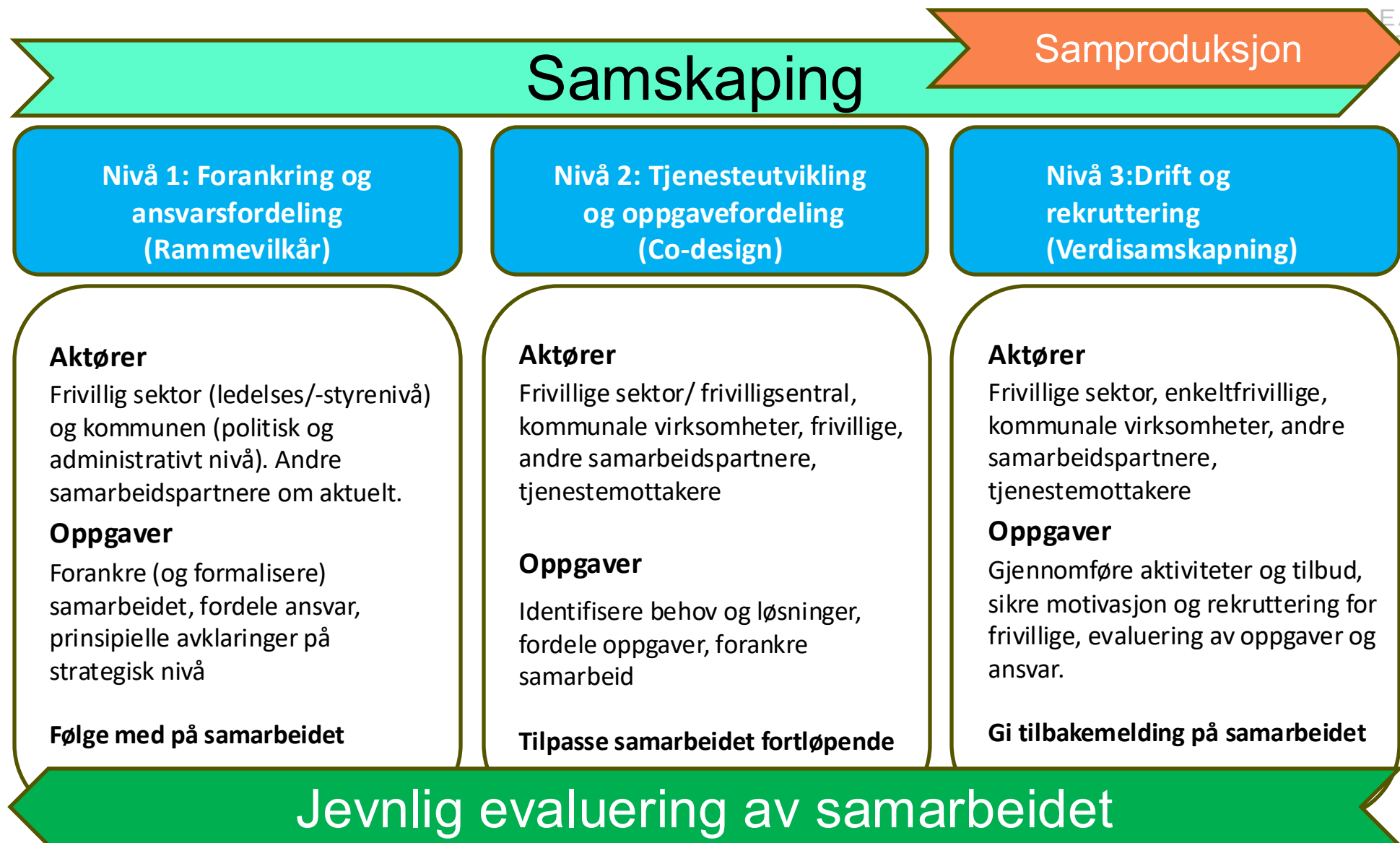

Nivå 3: Drift og rekruttering

- **Aktører:** Frivillige sektor, enkeltfrivillige, kommunale virksomheter, andre samarbeidspartnere, tjenestemottakere
- **Hensikt:** Aktiviteter og tilbud, sikre motivasjon hos og rekruttering av frivillige, evaluering av oppgaver og ansvar, sikre tjenestekvalitet vurdert av tjenestemottakere
- **Forventningsavklaringer:** Hva ønsker de frivillige? Hva trenger tjenestemottakerne? Hva forventer virksomheten?
- **Hvordan:** Drive aktiviteter utviklet på nivå 2
- **Kontinuerlig:** Tilpasse samskapte tjenester fortløpende, avklare behov for større endringer på nivå 2

Tre samskappingsprosesser

1. Samskaping av tjenester gjennom co-design (på **nivå 2**, tilrettelagt for på **nivå 1**)
 2. Samproduksjon av tjenestene på **nivå 3**, utviklet ved co-design på **nivå 2**
 3. Verdisamskaping mellom tjenesteytere og tjenestemottakere som resultat av samproduksjon på **nivå 3**
- **Hvem vurderer verdien av samarbeidet?**
 - Velferdstjenester skal gi økt livskvalitet og levestandard for tjenestemottaker = tjenestemottaker vurderer kvalitet

